

Federale Overheidsdienst
Werkgelegenheid,
Arbeid en Sociaal Overleg

SYNTHESE RAPPORT

RESULTATEN VAN DE NATIONALE ENQUÊTE
OVER WERKBAARHEID
(WORKABILITY, VOW/QFT)
IN 3 SECTOREN EN
VERGELIJKING VAN DE RESULTATEN
VOOR DE JAREN 2007 TOT 2014.

Barbara LAPTHORN, PhD & Prof. Catherine HELLEMANS, ULB
Prof. Lutgart BRAECKMAN, UGent
Prof. Nathalie DELOBBE, UCL

INHOUDSOPGAVE

I. INTRODUCTIE.....	3
II. BESCHRIJVENDE ANALYSE VAN DE STEEKPROEF – 3 SECTOREN	4
III. GELDIGVERKLARING/VALIDATIE VAN DE VOW/QFT DANKZIJ DE WAI – 3 SECTOREN	5
IV. ANALYSE VAN DE WERKCAPACITEITEN – BOUWSECTOR.....	7
V. ANALYSE VAN DE WERKCAPACITEITEN – SCHOONMAAKSECTOR	10
VI. ANALYSE VAN DE WERKCAPACITEITEN – INTELLECTUELE BEROEPEN.....	13

I. INTRODUCTIE

Werkbaarheid (workability) kan worden gedefinieerd als het evenwicht tussen de kenmerken eigen aan de werknemer (individuele gezondheidstoestand, persoonlijke hulpbronnen, doeltreffendheid, blijfintentie, kennis en capaciteiten) en de eisen verbonden aan het werk (eisen van de functie, psychosociale belasting, lichamelijke belasting, veiligheid op het werk) waaraan hij/zij het hoofd moet bieden.

De Work Ability Index (WAI) is een instrument voor het werkvermogen ontwikkeld in Finland in de jaren 80 dat een internationale referentie is geworden door zijn eenvoud, zijn snelheid van interpretatie en de verbanden en de wetenschappelijke vaststellingen die in het licht werden gesteld. Dit instrument is vertaald in meer dan 24 talen, omdat het in zeer veel landen wordt gebruikt als referentie voor wat betreft het werkvermogen van oudere werknemers. Toch baseert dit instrument zich enkel op het werkvermogen van de werknemer en toont het nauwelijks interesse voor de eisen verbonden aan het werk. In die zin is de aanpak van de VOW/QFT, het Belgische instrument, veel rijker, maar het is op dit ogenblik niet mogelijk om de gegevens te vergelijken met deze van andere landen. De FOD Werkgelegenheid wenst ook niet alleen gegevens te verzamelen met de VOW/QFT, maar ook met de WAI, in zijn verkorte versie, om op deze manier de twee instrumenten te kunnen vergelijken.

De databank van VOW/QFT, die werd samengesteld door de FOD Werkgelegenheid bevat vandaag gegevens van ongeveer 3700 werknemers en vormen de huidige referentienormen. De referentienormen van de VOW/QFT bevatten op dit ogenblik maar 30% gegevens afkomstig van de industriële sectoren. De FOD Werkgelegenheid wenst nieuwe gegevens te verzamelen in drie activiteitensectoren met behulp van de VOW/QFT.

De bouwsector en de sector van de industriële schoonmaak zijn twee industriële sectoren waar de beroepsrisico's groot zijn, en waar ook de belasting, met name de fysieke belasting, aanzienlijk is. Zij zijn echter weinig vertegenwoordigd in de huidige normen van de VOW/QFT.

In het kader van de vergelijking van de VOW/QFT met de WAI is het belangrijk dat er ook gegevens worden verzameld in de tertiaire sector (bureauwerk) waar de belasting eerder van mentale aard is dan een fysieke belasting.

Dit samenvattend rapport presenteert de resultaten verkregen door de nieuwe enquête 2013-2014 over de werkcapaciteiten (met de VOW/QFT en de WAI) in drie sectoren : de bouw, de industriële schoonmaak en de intellectuele beroepen.

II. BESCHRIJVENDE ANALYSE VAN DE STEEKPROEF – 3 SECTOREN

De steekproef bestaat uit een totaal van 1740 respondenten, die als volgt verspreid zijn :

1740	1	2	3	n %
	SCHOONMAAK	BOUW	INTELL. BEROEPEN	
	631	419	690	
	36,2	24,1	39,7	

GESLACHT 1710	1	2			n %
	MAN	VROUW			
	967	743			
	56,5	43,5			
LEEFTIJD (jaar)	41,3	<i>gemiddelde</i>			n
	1650				
LEEFTIJD (groepen) 1649	1	2	3	4	n %
	max 29 jaar	30 - 39 jaar	40 - 49 jaar	50 jaar en +	
	275	447	509	418	
	16,7	27,1	30,9	25,3	
REGIO 1688	1	2	3		
	VLAAMS	BRUSSELS	WAALS		
	839	511	338		
	49,7	30,3	20,0		

MEDISCH ONDERZOEK OP HET WERK 1560	1	2	3	4	n %
	NEE	1 KEER PER 2 JAAR	1 KEER PER JAAR	WEET NIET	
	638	174	521	227	
	40,9	11,2	33,4	14,6	

Zoals duidelijk blijkt, is de verdeling in subgroepen volgens geslacht en leeftijd vrij evenwichtig. Ten aanzien van de regio, hebben we meer vragenlijsten verzameld bij werknemers in het Vlaamse Gewest dan in het Waalse Gewest - dat kan gedeeltelijk verklaard worden door het verschil in werkloosheid tussen de twee regio's.

III. GELDIGVERKLARING/VALIDATIE VAN DE VOW/QFT DANKZIJ DE WAI – 3 sectoren

Een van de doelstellingen van dit onderzoek was de VOW/QFT te valideren als een instrument om de werkcapaciteit (vermogens van de werknemers) te meten door het vergelijken van de data erdoor verzameld met de gegevens verzameld via de WAI, bij dezelfde werknemers tewerkgesteld in diverse sectoren (industrie sector - bouw en industriële schoonmaak - en dienstensector - genaamd intellectuele beroepen).

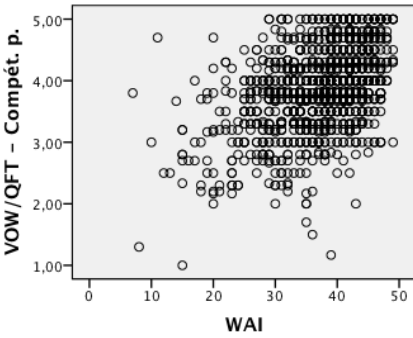
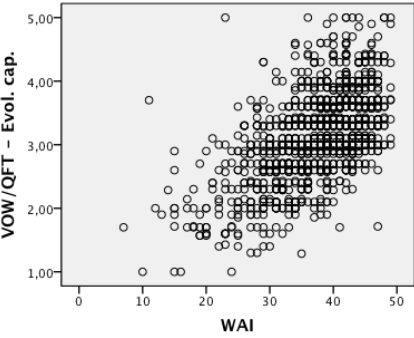
Eerst geven wij de verdeling van de antwoorden op basis van de WAI-normen voorgesteld door de auteurs zelf, algemeen en ook in detail, per sector, geslacht en leeftijd. De resultaten tonen een werkcapaciteitsprobleem dat significant meer belangrijk is in de bouwsector in het algemeen, en in het bijzonder voor werknemers in de bouw die meer dan 50 jaar zijn. Merk ook op dat veel meer vrouwen dan mannen (meer dan het dubbele) melding maken van lage werkcapaciteit, en dit in de schoonmaakbranche en in de intellectuele beroepen.

Scores WAI	7-27 lage capaciteit (%)	28-36 matige capaciteit (%)	37-43 goede capaciteit (%)	44-49 uitstekende capaciteit(%)
3 SECTOREN	9,2	28,1	43,1	19,6
Mannen	8,6	28,4	43,9	19,0
Vrouwen	9,7	27,9	42,2	20,2
Minder dan 40 j.	5,4	26,6	47,4	20,7
40 - 49 jaar	7,7	28,2	44,8	19,3
50 jaar en meer	14,6	31,2	35,9	18,4
BOUW	17,5	36,7	33,5	12,3
Mannen	16,9	36,0	33,8	13,2
Vrouwen	17,6	39,2	33,8	9,5
Minder dan 40 j.	11,9	22,4	44,8	20,9
40 - 49 jaar	11,6	41,1	34,9	12,4
50 jaar en meer	22,3	40,8	27,7	9,2
SCHOONMAAK	6,2	23,5	49,3	21,0
Mannen	3,8	19,5	54,1	22,7
Vrouwen	8,2	26,9	45,7	19,2
Minder dan 40 j.	2,1	23,4	55,3	19,1
40 - 49 jaar	5,0	22,7	50,4	21,8
50 jaar en meer	12,9	25,7	39,6	21,8
INTELLECTUELE BEROEPEN	6,3	26,4	44,2	23,0
Mannen	4,4	27,2	46,6	21,9
Vrouwen	8,9	25,4	41,1	24,6
Minder dan 40 j.	5,9	29,6	42,9	21,6
40 - 49 jaar	5,9	29,6	42,9	21,6
50 jaar en meer	7,1	25,0	42,0	25,9

De correlatie tussen de WAI-score en de dimensie « ervaren bekwaamheden » voor de "werkcapaciteit" module van de VOW/QFT is 0.46, in de 3 sectoren samen.

De correlatie tussen de WAI-score en de dimensie « toename van de capaciteiten » voor de "werkcapaciteit" module van de VOW/QFT is 0.57, in de 3 sectoren samen.

De correlaties tonen dus een significante relatie tussen de twee indices van werkcapaciteit namelijk de VOW/QFT en de WAI, maar ook een zekere uniciteit van elk afzonderlijk.

Steekproeven	Correlaties WAI & VOW/QFT, ervaren bekwaamheden	Correlaties WAI & VOW/QFT, toename van de capaciteiten
De 3 sectoren N = 1740	<p style="text-align: center;">.46</p> 	<p style="text-align: center;">.57</p>

IV. ANALYSE VAN DE WERKCAPACITEITEN – BOUWSECTOR

In de onderstaande tabel wordt de vergelijking getoond van de resultaten behaald tijdens het 2013-14 onderzoek met de resultaten van de werknemers in de bouw behaald tijdens de 2007, 2009 en 2011 enquêtes (n = 235). De vergelijking is gebaseerd op het percentage van de respondenten die een moeilijke situatie gemeld hebben (zie label, 3e kolom).

Een snelle blik op de beschikbare gegevens leert ons dat de situatie drastisch verslechterd is in 2013-14, met uitzondering voor het veiligheidsklimaat. Een verklarende factor, of liever parasiet, is naar onze mening dat bij de onderzoeken in 2009 en 2011 de VOW/QFT vragenlijsten ingevuld werden door werknemers tijdens het medisch onderzoek op het werk, terwijl voor de enquête in 2014 er geen gebruik is gemaakt van dit medisch toezicht om de vragenlijsten te laten invullen. Ook werden ongeveer 54% van de respondenten gecontacteerd door de vakbonden en 34% rechtstreeks via netwerken of beroepsverenigingen; de resterende werknemers werden door middel van de Human Resources van twee bedrijven gecontacteerd. Dit suggereert dat de overgrote meerderheid van de respondenten zich niet gedwongen voelde om deel te nemen.

MODULE	DIMENSIE	Synthese 2014 gebaseerd op het gemiddelde	label	2007, 2009 & 2011* %	2014 %	Vergelijkende BALANS*
	Stress op het werk	☺	meestal tot altijd	13,6	36,0	☹
MODULE 1 : Psychosociale factoren	Werktempo en hoeveelheid werk	☺	vaak tot altijd	27,2	47,5	☹
	Gebruik van de kennis en leermogelijkheden	☺	nooit tot soms	29,8	51,3	☹
	Sociale steun	☺	nooit tot soms	17,9	46,3	☹
	Inspraakmogelijkheid	☺	nooit tot soms	45,4	56,3	☹
	Problemen in verband met veranderingen van de taken	☺	vaak tot altijd	3,9	10,8	☹
	Jobonzekerheid	☺	vaak tot altijd	10,3	24,3	☹
	Plezier in het werk	☺	nee	9,2	44,0	☹
	Behoeftte aan herstel	☺	ja	30,9	42,8	☹
MODULE 2 : Fysieke arbeids-	Hinder	☺	vaak tot altijd	44,7	54,4	☹

omstandigheden	Gevaar	☹️	vaak tot altijd	29,9	43,9	☹️
	Lichamelijke eisen	☹️	vaak tot altijd	48,5	55,1	☹️
	Repetitief werk	☹️	vaak tot altijd	47,0	61,6	☹️
	Beeldschermwerk	☺️	vaak tot altijd	19,7	58,5	☹️
MODULE 3 : Veiligheid	Arbeidsongevallen (betrokken)	☺️	ja	10,4	15,6	☹️
	Veiligheidsklimaat	☺️	niet akkoord	23,4	19,6	☹️
MODULE 4 : Gezondheid	Gezondheidsproblemen	☺️	akkoord	8,0	21,1	☹️
	Pijn/kwalen	4.50	een en meer	70,5	90,5	☹️
	Gezondheidstoestand van de afgelopen 2 weken	☹️	slecht tot gemiddeld	16,4	32,3	☹️
	Aantal keren afwezigheid op het werk (ziekte/ongeval)	☺️	2 keer en meer	22,0	26,2	☹️
	Aantal dagen afwezigheid op het werk (ziekte/ongeval)	43.3	meer dan 10 dagen	26,6	27,4	☹️
	Aantal keren aanwezigheid op het werk (ziekte/ongeval)	☺️	2 keer en meer	36,0	51,1	☹️
MODULE 5 : Werkcapaciteit	Ervaren bekwaamheden	☺️	niet akkoord	5,0	5,9	☹️
	Toename van de capaciteiten	☹️	verminderd	30,8	49,1	☹️
MODULE 6 : Blijftententie	Blijftententie op korte termijn	☺️	nee	9,1	20,7	☹️
	Blijftententie op lange termijn	☹️	nee	49,3	66,8	☹️

* HET CRITERIUM IS: TEN MINSTE 5% MINDER = ☺️ ; TEN MINSTE 5% MEER = ☹️

De invloed van geslacht in de bouwsector

Wat betreft de psychosociale aspecten, kunnen we zien dat vrouwen een grotere jobonzekerheid in de bouwsector ervaren dan mannen, en ze hebben meer tijd nodig om te herstellen van hun werkdag. Inzake arbeidsomstandigheden, zien mannen zich geconfronteerd met meer lichamelijke eisen en repetitief werk, terwijl vrouwen in toenemende mate worden geconfronteerd met beeldschermwerk. Het veiligheidsklimaat wordt beter beoordeeld door de mannen.

Geslacht lijkt geen significante invloed uit te oefenen op de aspecten van gezondheid, op werkcapaciteit of op de blijftententie.

De invloed van leeftijd in de bouwsector

Wat betreft de psychosociale aspecten, kunnen we zien dat de werknemers in de bouw jonger dan 29 jaar meer aangeven dan hun oudere collega's dat ze de kans krijgen om bij te leren in de loop van hun werk en ze voelen zich ook meer gesteund door hun collega's of superieuren. Ten opzichte van deze leeftijdsgroep, vertonen werknemers in de veertig een grotere jobonzekerheid. Inzake arbeidsomstandigheden, ervaren werknemers in de veertig ook meer lichamelijke eisen in hun taken evenals het uitvoeren van meer repetitief werk dan hun oudere collega's. We kunnen een daling in de perceptie van het veiligheidsklimaat in de bouw observeren voor de werknemers in de dertig of veertig; er is een betere evaluatie aan het begin en aan het einde van hun loopbaan. Bovendien kunnen we toenemende gezondheidsproblemen en pijn/kwalen noteren vanaf dertig jaar, die blijven bestaan tot 50 jaar en meer. Tegelijkertijd wordt een scherpe daling ervaren in de beoordeling van de gezondheidstoestand vanaf de leeftijd 30-39 jaar, die daarna behouden blijft. Werknemers in de dertig zijn degenen die het meest naar het werk gaan terwijl ze beter thuis waren gebleven wegens gezondheidsredenen in vergelijking met jongeren (die gezonder zijn) en vergeleken met ouderen (die misschien wel de voorkeur geven om thuis te blijven voor een behandeling). Wij vinden de afgelopen jaren bij de werknemers onder 29 jaar een toename in hun werkcapaciteit vergeleken met de oudere leeftijdsgroepen. Tot slot, personen ouder dan 50 hebben meer de intentie om op korte termijn in hun bedrijf te blijven in vergelijking met de andere leeftijdsgroepen.

V. ANALYSE VAN DE WERKCAPACITEITEN – SCHOONMAAKSECTOR

In onderstaande tabel vindt men de resultaten bekomen in de 2013-14 enquête en de resultaten van de enquêtes in 2007, 2009 en 2011. Een vergelijking van de 2013-14 gegevens voor de specifieke sector van de schoonmaak met de vorige gegevens is niet rechtstreeks mogelijk. Inderdaad, gezien de antwoordmogelijkheden op de vragen over de activiteiten-sector toen opgenomen in de VOW/QFT vragenlijst, kan men alleen maar veronderstellen dat de respondenten in de industriële schoonmaak één van de volgende opties (of beide) aanvinkten :

- Diensten ¹⁰ Diensten aan ondernemingen (schoonmaak, consultancy, ...) ... maar consultancy is iets anders dan schoonmaak.
- Industrie ⁹ Overige industrie... ... of zelfs van alle andere mogelijke voorstellen in deze rubriek (bv : « drukkerij, uitgeverij » als de persoon de ramen van een drukkerij reinigt)

Zo hebben we ervoor gekozen om de gegevens van de industriële schoonmaak verzameld in 2014 te vergelijken met die uit de onderzoeken VOW/QFT in 2007, 2009 en 2011, waarbij we ons beperken tot de respondenten die aan de volgende criteria beantwoorden:

- Werknemers van de dienstensector: alleen code 10 « diensten aan ondernemingen » EN opleiding: codes 1 tot 3 (lager onderwijs tot hoger secundair onderwijs) EN activiteit: codes 1 en 2 (« handenarbeid » en « handenarbeid en intellectuele activiteit ») (n = 70) ;
- Werknemers van de industrie sector: alle codes EN opleiding: codes 1 tot 3 (lager onderwijs tot hoger secundair onderwijs) EN activiteit: codes 1 en 2 (« handenarbeid » en « handenarbeid en intellectuele activiteit ») (n = 504).

Selectie op basis van deze twee criteria leidt tot een totale steekproef van 560 respondenten. De vergelijking is gebaseerd op het percentage van de respondenten die een moeilijke situatie gemeld hebben (zie label, 3e kolom).

MODULE	DIMENSIE	Synthese 2014 gebaseerd op het gemiddelde	label	2007, 2009 & 2011* %	2014 %	Vergelijkende BALANS*
	Stress op het werk	☺	meestal tot altijd	15,8	27	☹
MODULE 1 : Psychosociale factoren	Werktempo en hoeveelheid werk	☺	vaak tot altijd	24,2	45,8	☹
	Gebruik van de kennis en	☺	nooit tot	44,2	54,5	☹

	leermogelijkheden		soms			
	Sociale steun	☺	nooit tot soms	21.2	36,3	☹
	Inspraakmogelijkheid	☺	nooit tot soms	52.7	57,8	☹
	Problemen in verband met veranderingen van de taken	☺	vaak tot altijd	5,3	11,6	☹
	Jobonzekerheid	☺	vaak tot altijd	15,1	28,6	☹
	Plezier in het werk	☺	nee	16.1	23,2	☹
	Behoeftte aan herstel	☺	ja	32.3	47,7	☹
MODULE 2 : Fysieke arbeidsomstandigheden	Hinder	☺	vaak tot altijd	45,7	25,6	☺
	Gevaar	☺	vaak tot altijd	25.0	14,3	☺
	Lichamelijke eisen	☺	vaak tot altijd	45,6	40,5	☺
	Repetitief werk	☹	vaak tot altijd	53,3	63.2	☹
	Beeldschermwerk	☺	vaak tot altijd	20,3	12.3	☺
MODULE 3 : Veiligheid	Arbeidsongevallen (betrokken)	☺	ja	12.1	10.0	☺
	Veiligheidsklimaat	☺	niet akkoord	17.5	15.6	☺
MODULE 4 : Gezondheid	Gezondheidsproblemen	☺	akkoord	11,7	18.4	☹
	Pijn/kwalen	4.08	een en meer	74.5	84.7	☹
	Gezondheidstoestand van de afgelopen 2 weken	☺	slecht tot gemiddeld	77.7	30.6	☺
	Aantal keren afwezigheid op het werk (ziekte/ongeval)	☺	2 keer en meer	27,6	26.2	☺
	Aantal dagen afwezigheid op het werk (ziekte/ongeval)	10.27	meer dan 10 dagen	30,0	20.2	☺
	Aantal keren aanwezigheid op het werk (ziekte/ongeval)	☺	2 keer en meer	36.0	51.8	☹
MODULE 5 : Werkcapaciteit	Ervaren bekwaamheden	☺	niet akkoord	6.4	10.1	☺
	Toename van de capaciteiten	☺	verminderd	30.3	25.6	☺
MODULE 6 : Blijftententie	Blijftententie op korte termijn	☺	nee	11.4	13	☺
	Blijftententie op lange termijn	☺	nee	49.3	39.5	☺

* HET CRITERIUM IS: TEN MINSTE 5% MINDER = ☺ ; TEN MINSTE 5% MEER = ☹

In vergelijking met de werknemers uit de onderzoeken van vorige jaren die aan de criteria beantwoorden, worden werknemers in de schoonmaaksector nu meer geconfronteerd met psychosociale risico's, meer repetitief werk, meer gezondheidsproblemen en pijn/kwalen.

De invloed van geslacht in de schoonmaaksector

Wij kunnen opmerken dat mannen het gebruik van kennis en leermogelijkheden in de sector gunstiger evalueren dan vrouwen, terwijl ze de arbeidsomstandigheden als meer hinderlijk en gevaarlijk beoordelen. Van hun kant, zeggen vrouwen nu minder beeldschermwerk uit te voeren dan hun mannelijke collega's. Voor de aspecten van gezondheid, lijken de vrouwen meer getroffen te zijn door pijn/kwalen en beoordelen ze hun gezondheid als slechter. Ze gaan ook meer aan het werk dan de mannen terwijl ze eigenlijk afwezig zouden moeten zijn voor gezondheidsredenen. Vrouwen hebben ook een daling in hun werkvermogen vastgesteld in de afgelopen jaren, meer dan bij de mannen. Geslacht heeft geen significante invloed op blijfintentie.

De invloed van leeftijd in de schoonmaaksector

We hebben geen significante verschillen vastgesteld naargelang de leeftijdsgroep waartoe de deelnemers behoren met betrekking tot de psychosociale aspecten en de veiligheid van werknemers die zich met professionele schoonmaak bezighouden. Opgebied van arbeidsomstandigheden, kunnen we zien dat mensen onder 29 jaar gemiddeld meer fysieke eisen van hun werk ondervinden dan de personen in de veertig.

Voor aspecten van gezondheid, gingen mensen onder de 29-jarige leeftijd vaker aan het werk wanneer ze afwezig zouden moeten zijn omwille van gezondheidsredenen, in vergelijking met de personen ouder dan 50 jaar. Veertigers en die in de vijftig ervaren een afname in hun werkcapaciteiten gedurende de afgelopen jaren ten opzichte van jongere leeftijdsgroepen. Tot slot, professionele schoonmakers ouder dan 50 denken beduidend minder te kunnen/te willen hun werk verder te doen in de komende twee jaar, in vergelijking met werknemers in de dertig.

VI. ANALYSE VAN DE WERKCAPACITEITEN – INTELLECTUELE BEROEPEN

In de onderstaande tabel wordt een vergelijking gegeven van de resultaten behaald tijdens het 2013-14 onderzoek met de resultaten van de werknemers in de intellectuele beroepen behaald tijdens de vorige enquêtes. De zogenaamde intellectuele beroepen maken strikt genomen geen deel uit van één sector maar kunnen aanwezig zijn zowel in de diensten als in de industriesector. Daarom hebben we gekozen voor een vergelijking met de gegevens van 2009 en 2011 voor alle respondenten met de volgende kenmerken: het volgen van een opleiding na de secundaire school en het hebben van een carrière met een exclusieve intellectuele activiteit (in de enquête van 2007, bestond de vraag over de activiteit nog niet). De steekproef gebruikt voor de vergelijking is dus samengesteld uit 409 respondenten. De vergelijking is gebaseerd op het percentage van de respondenten die een moeilijke situatie gemeld hebben (zie label, 3e kolom).

Zoals duidelijk naar voor komt, zijn de onderzochte kenmerken (eisen en middelen) ofwel gelijk gebleven ofwel verslechterd. Wetende dat de kenmerken van de job die in essentie gelijk gebleven zijn, vooral de fysieke aspecten van de arbeidsomstandigheden uitmaken en slechts weinig betrekking hebben op intellectuele beroepen (behalve beeldschermwerk) - kunnen we zeggen dat de omstandigheden verslechterd zijn, zowel op het niveau van psychosociale risico's, het veiligheidsklimaat, gezondheid als blijfintentie op korte termijn.

Er moet echter ook worden bedacht dat de steekproeven van 2009 en 2011 enkel samengesteld waren uit werknemers onderworpen aan arbeidsgeneeskundig toezicht, terwijl 70% van de respondenten met intellectuele beroepen in het onderzoek in 2014 niet onderworpen zijn aan een medisch toezicht op het werk of niet weten of zij al dan niet onderworpen zijn.

MODULE	DIMENSIE	Synthese 2014 gebaseerd op het gemiddelde	label	2007, 2009 & 2011* %	2014 %	Vergelijkende BALANS*
	Stress op het werk	☹️	meestal tot altijd	17,3	37,30	☹️
MODULE 1 : Psychosociale factoren	Werktempo en hoeveelheid werk	☹️	vaak tot altijd	30,6	57,7	☹️
	Gebruik van de kennis en leermogelijkheden	☺️	nooit tot soms	31,8	30,7	☺️
	Sociale steun	☺️	nooit tot soms	18,2	25,8	☹️
	Inspraakmogelijkheid	☹️	nooit tot	45,3	43,6	☺️

			soms			
	Problemen in verband met veranderingen van de taken	😊	vaak tot altijd	4,5	7,2	😊
	Jobonzekerheid	😊	vaak tot altijd	11,4	25,0	😞
	Plezier in het werk	😊	nee	9,0	16,6	😞
	Behoeftte aan herstel	😊	ja	29,7	58,5	😞
MODULE 2 : Fysieke arbeidsomstandigheden	Hinder	😊	vaak tot altijd	2,7	3,2	😊
	Gevaar	😊	vaak tot altijd	2,2	4,0	😊
	Lichamelijke eisen	😊	vaak tot altijd	1,5	3,5	😊
	Repetitief werk	😊	vaak tot altijd	17,6	20,5	😊
	Beeldschermwerk	😞	vaak tot altijd	90,6	95,2	😊
MODULE 3 : Veiligheid	Arbeidsongevallen (betrokken)	😊	ja	3,5	2,2	😊
	Veiligheidsklimaat	😊	niet akkoord	12,3	21,7	😞
MODULE 4 : Gezondheid	Gezondheidsproblemen	😊	akkoord	5,5	11,8	😞
	Pijn/kwalen	4,6	een en meer	75,0	90,3	😞
	Gezondheidstoestand van de afgelopen 2 weken	😊	slecht tot gemiddeld	15,0	34,3	😞
	Aantal keren afwezigheid op het werk (ziekte/ongeval)	😊	2 keer en meer	22,7	25,2	😊
	Aantal dagen afwezigheid op het werk (ziekte/ongeval)	6,6	meer dan 10 dagen	13,8	10,0	😊
	Aantal keren aanwezigheid op het werk (ziekte/ongeval)	😊	2 keer en meer	30,8	50,1	😞
MODULE 5 : Werkcapaciteit	Ervaren bekwaamheden	😊	niet akkoord	3,0	6,6	😊
	Toename van de capaciteiten	😊	verminderd	21,7	28,2	😞
MODULE 6 : Blijfintentie	Blijfintentie op korte termijn	😊	nee	7,9	17,3	😞
	Blijfintentie op lange termijn	😊	nee	32,1	36,6	😊

* HET CRITERIUM IS: TEN MINSTE 5% MINDER = 😊 ; TEN MINSTE 5% MEER = 😞

De invloed van geslacht in de intellectuele beroepen

We vonden dat mannen meer sociale steun ervaren dan vrouwen, alsook meer repetitief werk en meer beeldschermwerk uitvoeren dan vrouwen.

Vrouwen melden een betere algemene gezondheid dan mannen; ze geven aan dat zij meer de bedoeling hebben om te werken tot aan de wettelijke pensioenleeftijd dan de mannen.

De invloed van leeftijd in de intellectuele beroepen

We kunnen een heleboel verschillen bemerken in de dimensies van de VOW/QFT in functie van de leeftijd. De dertigers nemen een hoger werktempo waar en worden geconfronteerd met een grotere hoeveelheid werk dan de groep van 50 jaar en ouder. We merken ook dat mensen in de dertig of veertig zich moeilijker aanpassen aan taakveranderingen dan jongere personen, terwijl de sociale steun ontvangen van de chef en medewerkers afneemt met de leeftijd. Mensen in de leeftijdsgroep van 30-39 jaar voelen langer de behoefte om te herstellen na het werk dan anderen (waarschijnlijk wordt dit mede veroorzaakt door de zwaardere gezinstaken).

Wat betreft de fysieke werkomstandigheden, kunnen we constateren dat herhaalde bewegingen en de frequentie van het beeldschermwerk ook gestaag verminderen met de leeftijd.

Leeftijd heeft geen significante invloed op de aspecten in verband met veiligheid, noch op de drie belangrijkste gezondheidsindicatoren (gezondheidsproblemen, pijn/kwalen, algemene gezondheid).

Ivm werkcapaciteiten, is er een gestage toename in de ervaren bekwaamheden met de leeftijd, maar een afname van de capaciteiten.

Tot slot, mensen die meer dan 40 jaar oud zijn denken dat ze kunnen/willen hun huidige taak nog steeds uitvoeren in de komende twee jaar - meer dan jongere mensen - en mensen ouder dan 50 jaar hebben de hoogste intentie om te blijven werken tot de wettelijke pensioenleeftijd.